

QP Code : 07971

(2½ Hours)

[Total Marks : 75

- N.B. :** (1) **All** questions are **compulsory**.
 (2) **All** questions carry **equal** marks.

- Discuss the importance of the following sources for the history of the Marathas.
 - Persian
 - European.

OR

- Review the economic and political conditions in the early 17th Century. Deccan.
- Describe Shivaji's conflict with Bijapur in the establishment of Swarajya.

OR

- Examine the relations between Shivaji and the Mughals.
- State the need and significance of the Coronation of Shivaji.

OR

- Write an essay on the Civil War between Shahu and Tarabai.
- Explain the features of Shivaji's Civil administration.

OR

- Trace the Military administration during Maratha period.
- Write short notes on any **two** of the following :—
 - Social conditions in 17th Century Deccan
 - Shivaji's relations with the Europeans
 - Chhatrapati Sambhaji
 - Revenue administration under Maratha rule.

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)

(२½ तास)

[एकूण गुण : ७५]

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. मराठ्यांच्या इतिहासातील खालील साधनांचे महत्त्व विशद करा :-

(अ) पर्शियन

(ब) युरोपियन

किंवा

१. सतराव्या शतकाच्या पूर्वाधातील दख्खनमधील राजकीय व आर्थिक परिस्थितीचा आढावा घ्या.

२. स्वराज्यस्थापनेत शिवाजी व विजापूर यांच्यातील संघर्षाची चर्चा करा.

किंवा

२. शिवाजी महाराज व मुघल यांच्यातील संबंधाचे वर्णन करा.

३. शिवराज्याभिषेकाची गरज आणि महत्त्व विशद करा.

किंवा

३. शाहू आणि ताराबाई यांच्यातील यादवी युद्धावर एक निबंध लिहा.

४. शिवाजी महाराजांच्या मुलकी प्रशासनाची ठळक वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा.

किंवा

४. मराठा कालखंडातील लष्करी प्रशासनावर प्रकाश टाका.

५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :-

(अ) सतराव्या शतकातील दख्खन मधील सामाजिक स्थिती

(ब) शिवाजी महाराजांचे युरोपियांशी असलेले संबंध

(क) छत्रपती संभाजी

(ड) मराठे कालीन महसूल प्रशासन.
